Eiropas Savienības
Oficiālais Vēstnesis

LV
L sērija

2025/1017

27.5.2025.

KOMISIJAS ĪSTENOŠANAS REGULA (ES) 2025/1017

(2025. gada 26. maijs)

par pagaidu ārkārtas pasākumiem Spānijai, ar kuriem, lai atrisinātu noteiktas problēmas, ko augļu un dārzeņu nozarē un vīna nozarē izraisījuši sevišķi nelabvēlīgi meteoroloģiskie notikumi, atkāpjas no dažiem Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2021/2115 noteikumiem un no Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/126

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/2115 (2021. gada 2. decembris), ar ko izveido noteikumus par atbalstu stratēģiskajiem plāniem, kuri dalībvalstīm jāizstrādā saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku (KLP stratēģiskie plāni) un kurus finansē no Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) un no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA), un ar ko atceļ Regulas (ES) Nr. 1305/2013 un (ES) Nr. 1307/2013 ([1]), un jo īpaši tās 148. panta 1. punktu,

tā kā:

(1) Sevišķi nelabvēlīgo meteoroloģisko notikumu dēļ, kas 2024. gada oktobrī un novembrī notika Valensijas reģionā Spānijā, ir nodarīts liels kaitējums augļu un dārzeņu, vīna vīnogu un vīna produktu ražošanai, kā arī ražotāju organizāciju un vīna ražotāju ražošanas potenciālam un infrastruktūrai. Izolēta augstkalnu depresija, kas izraisīja katastrofālus pēkšņos plūdus un lietusgāzes, smagi skāra vai pat iznīcināja augļu dārzus un vīnadārzus, kas atrodas šajā reģionā. Tāpēc tas ne tikai radīja milzīgus zaudējumus saistībā ar 2024. gada ražu, bet, paredzams, ka arī turpmākajos gados negatīvi ietekmēs augļu un dārzeņu nozari un vīna nozari. Aplēstie zaudējumi, kas izriet no katastrofālo pēkšņo plūdu un lietusgāžu nodarītā kaitējuma 2024. gada ražai, ir 644,6 miljoni EUR. Dažiem produktiem ir nodarīts īpaši liels kaitējums, piemēram, aplēstie zaudējumi mandeļu un lazdu riekstu nozarē sasniedz 49,3 miljonus EUR, un paredzamie produkcijas zaudējumi 2024. gadā pārsniedz 30 % mandelēm un pat 50 % lazdu riekstiem. Smagi tika skarti gandrīz 30 000 hektāru vīnadārzu. Turklāt negatīvās sekas visvairāk skartajos apgabalos attiecas ne tikai uz šā gada produkciju: ir nodarīti postījumi augļu kokiem, vīnadārziem un pastāvīgajām struktūrām un iznīcinātas iekārtas, terases un apūdeņošanas sistēmas. Šie zaudējumi negatīvi ietekmēs šo apgabalu ražošanas jaudu nākotnē.

(2) Daudzi augļu un dārzeņu ražotāji, kurus smagi ietekmējuši 2024. gada oktobra un novembra sevišķi nelabvēlīgie meteoroloģiskie notikumi, ir tādu atzītu ražotāju organizāciju biedri, kuras īsteno darbības programmas. Kopš 2024. gada oktobra šīs ražotāju organizācijas un to biedri ražotāji aizvien saskaras ar grūtībām izpildīt savas neizpildītās saistības attiecībā uz 2024. gada programmām un uzņemties saistības saskaņā ar programmām 2025. gadam. Līdz ar to dažas no apstiprinātajām intervencēm var netikt īstenotas, tāpēc daļa no darbības fondiem netiktu izlietota, savukārt pasākumi, ko ražotāju organizācijas veic, lai pārvaldītu krīzes situāciju, joprojām varētu nebūt tiesīgi saņemt Savienības finansējumu. Vīna ražotāji, kuru vīnadārzi tika smagi skarti, saskaras ar tikpat sarežģītiem apstākļiem, jo pēc 2024. gada ražas zaudējuma viņiem pēc iespējas drīzāk ir jāatjauno bojātie vīnadārzi un visa infrastruktūra, lai varētu atkal ražot vīnu. Ņemot vērā iepriekš minēto, ir steidzami jārīkojas, lai risinātu situāciju, pieļaujot zināmu elastību darbības programmu īstenošanā, kas ļautu ražotāju organizācijām darbības fondu resursus izmantot precīzi mērķorientētām intervencēm un efektīvi pārvirzīt Savienības finansējumu šo fondu ietvaros, un vīna intervenču īstenošanā, un tikai tiktāl, cik tas ir absolūti nepieciešams, atkāpjoties no dažiem noteikumiem Regulā (ES) 2021/2115, ar ko nosaka noteikumus par intervencēm augļu un dārzeņu nozarē, kā arī no

([1]) OV L 435, 6.12.2021., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj.

noteikumiem par investīciju aizstāšanu, kuri noteikti Komisijas Deleģētajā regulā (ES) 2022/126 ([2]).

(3) Saskaņā ar Regulas (ES) 2021/2115 47. panta 2. punkta f), g) un h) apakšpunktu atzītas ražotāju organizācijas un ražotāju organizāciju apvienības savu apstiprināto darbības programmu ietvaros augļu un dārzeņu nozarē var īstenot uz krīzes profilakses un pārvarēšanas mērķiem vērstas intervences. Šo intervenču mērķis ir palielināt noturību pret krīzi un palīdzēt to pārvarēt. Tomēr saskaņā ar minētās regulas 50. panta 7. punkta pirmās daļas d) apakšpunktu šādas intervences nedrīkst veidot vairāk kā vienu trešdaļu no darbības programmas kopējiem izdevumiem, lai izvairītos no tā, ka pārmērīgu darbības programmai piešķirto resursu daļu izmanto vienīgi krīzes pārvarēšanas intervenču finansēšanai. Tomēr, ņemot vērā 2024. gada oktobra un novembra sevišķi nelabvēlīgo meteoroloģisko notikumu smagās sekas un to izraisīto postījumu augsto līmeni augļu un dārzeņu nozarē, ir jānodrošina lielāka elastība skartajām ražotāju organizācijām un jāļauj tām darbības programmu resursus koncentrēt uz krīzes pārvarēšanas intervencēm, ar kurām novērš minēto notikumu sekas. Tāpēc minētās regulas 50. panta 7. punkta pirmās daļas d) apakšpunktā paredzētais noteikums nebūtu jāpiemēro darbības programmām, kas izmaksātas vai īstenotas 2025. gadā attiecībā uz apgabaliem, kurus skāruši 2024. gada oktobra un novembra sevišķi nelabvēlīgie meteoroloģiskie notikumi.

(4) Turklāt būtu jāļauj atzītām ražotāju organizācijām un ražotāju organizāciju apvienībām sava attiecīgā darbības fonda līdzekļus, arī Savienības finansiālo palīdzību, pārvirzīt uz intervencēm, kas vajadzīgas 2024. gada oktobra un novembra sevišķi nelabvēlīgo meteoroloģisko notikumu seku novēršanai. Lai nodrošinātu, ka atzītām ražotāju organizācijām un ražotāju organizāciju apvienībām tāda iespēja ir, neskarot Regulas (ES) 2021/2115 51. pantu, minētās regulas 52. panta 1. punktā noteiktais Savienības finansiālās palīdzības limits attiecībā uz 2024. un 2025. gadu no 50 % ir jāpalielina uz 70 % no faktiskajiem izdevumiem.

(5) Saskaņā ar Regulas (ES) 2021/2115 58. panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunkta iv) punktu parasta vīnadārzu atjaunošana, kad, beidzoties vīnogulāju dabīgajam dzīves ciklam, tos no jauna apstāda ar tās pašas vīnogu šķirnes vīnogulājiem saskaņā ar to pašu audzēšanas sistēmu, nav tiesīga uz atbalstu saskaņā ar intervences veidu "vīnadārzu pārstrukturēšana un pārveidošana". Tomēr 2024. gada oktobra un novembra sevišķi nelabvēlīgo meteoroloģisko notikumu dēļ daudzi vīnadārzi, kas atradās Valensijas reģionā Spānijā, tika smagi bojāti vai pat pilnībā iznīcināti. Lai atjaunotu skarto vīnkopju ražošanas potenciālu, šie vīnadārzi ir atkārtoti jāapstāda. Šādas atkārtotas apstādīšanas galvenais mērķis nebūtu uzlabot jebkādus vīnadārzu apsaimniekošanas paņēmienus, bet gan atjaunot vīnadārzus, kas pastāvēja pirms 2024. gada oktobra un novembra sevišķi nelabvēlīgajiem meteoroloģiskajiem notikumiem. Tāpēc ir lietderīgi atbalstīt vīnkopjus šajā atjaunošanas procesā un izņēmuma kārtā atļaut vīnadārzu parastu atjaunošanu saskaņā ar pārstrukturēšanas intervenci.

(6) Lai piedāvātu pienācīgu atbalstu vīnkopjiem, kam steidzami jāatjauno vīnadārzi un pēkšņi zaudētais ražošanas potenciāls, ir svarīgi paredzēt lielāku līdzfinansējuma likmi 80 % apmērā no faktiskajām izmaksām, kas radušās, atjaunojot vīnadārzus, kurus Spānija ir identificējusi kā tādus, kurus skāruši 2024. gada oktobra un novembra sevišķi nelabvēlīgie meteoroloģiskie notikumi, kā tas jau ir citu Savienības intervenču gadījumā, kuru mērķis ir atjaunot lauksaimniecisko potenciālu, jo īpaši to intervenču gadījumā, kas minētas Regulas (ES) 2021/2115 73. panta 3. punkta pirmās daļas d) apakšpunkta i) punktā. Turklāt, ņemot vērā to, ka kompensācija par ieņēmumu zaudējumu, kas izpaužas kā atļauja veco un jauno vīnogulāju līdzāspastāvēšanai, konkrētajā situācijā nav piemērota, ir jāparedz, ka kompensāciju ražotājiem, kurus skāruši 2024. gada oktobra un novembra sevišķi nelabvēlīgie meteoroloģiskie notikumi, par ieņēmumu zaudējumiem intervences īstenošanas dēļ var piešķirt tikai finansiālas kompensācijas veidā uz laiku, kas nepārsniedz trīs gadus.

([2]) Komisijas Deleģētā regula (ES) 2022/126 (2021. gada 7. decembris), ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/2115 papildina ar prasībām, kuras piemērojamas konkrētu veidu intervences pasākumiem, ko dalībvalstis savos KLP stratēģiskajos plānos 2023.–2027. gadam noteikušas atbilstīgi minētajai regulai, kā arī ar noteikumiem par īpatsvaru, ko piemēro laba lauksaimnieciskā un vidiskā stāvokļa (LLVS) 1. standarta vajadzībām (OV L 20, 31.1.2022., 52. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2022/126/oj).

(7) Saskaņā ar Deleģētās regulas (ES) 2022/126 11. panta 10. punktu investīcijas materiālos un nemateriālos aktīvos, kas saņem Savienības finansiālo atbalstu, ilglaicīguma periodā nav jāaizstāj ar identiskiem aktīviem. Lai mazinātu finansiālās un darbības grūtības ražotāju organizācijām un ražotāju organizāciju apvienībām, kas zaudējušas investīcijas 2024. gada oktobra un novembra sevišķi nelabvēlīgo meteoroloģisko notikumu dēļ, un lai dotu tām iespēju atkal investēt materiālos un nemateriālos aktīvos, 2025. gadā ir jāatkāpjas no aizlieguma aizstāt investīcijas ar identiskiem aktīviem.

(8) Ņemot vērā nepieciešamību nekavējoties rīkoties un steidzami pieņemt pasākumus, lai mazinātu 2024. gada oktobra un novembra sevišķi nelabvēlīgo meteoroloģisko notikumu smago negatīvo ietekmi uz ražotāju organizācijām un ražotāju organizāciju apvienībām augļu un dārzeņu nozarē un uz vīna ražotājiem Spānijā, šai regulai būtu jāstājas spēkā dienā, kad to publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*. Regulas (ES) 2021/2115 148. panta 3. punktā noteikts, ka pasākumiem jāpaliek spēkā ne ilgāk kā 12 mēnešus, tāpēc šī regula būtu jāpiemēro 12 mēnešus no tās spēkā stāšanās dienas.

(9) Šajā regulā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar Kopējās lauksaimniecības politikas komitejas atzinumu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Pagaidu atkāpes no Regulas (ES) 2021/2115, izdarāmas attiecībā uz augļu un dārzeņu nozari

1. Atkāpjoties no Regulas (ES) 2021/2115 50. panta 7. punkta pirmās daļas d) apakšpunkta, minētās regulas 47. panta 2. punkta f), g) un h) apakšpunktā minētajiem intervenču veidiem noteikto limitu, proti, ka šādām intervencēm neiztērē vairāk kā vienu trešdaļu no darbības programmas kopējiem izdevumiem, nepiemēro darbības programmām, kuras izmaksātas vai īstenotas 2025. gadā attiecībā uz apgabaliem, ko Spānija ir identificējusi kā tādus, kurus skāruši 2024. gada oktobra un novembra sevišķi nelabvēlīgie meteoroloģiskie notikumi.

2. Regulas (ES) 2021/2115 52. panta 1. punktā noteiktais limits ir 70 % no faktiskajiem izdevumiem, kas 2024. un 2025. gadā radušies par darbības programmām, kuras īstenojušas ražotāju organizācijas vai ražotāju organizāciju apvienības, ko Spānija ir identificējusi kā tādas, kuras skāruši 2024. gada oktobra un novembra sevišķi nelabvēlīgie meteoroloģiskie notikumi.

2. pants

Pagaidu atkāpes no Regulas (ES) 2021/2115, izdarāmas attiecībā uz vīna nozari

1. Atkāpjoties no Regulas (ES) 2021/2115 58. panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunkta iv) punkta, vīnadārzu normāla atjaunošana, kas izpaužas kā tās pašas vīnogu šķirnes atkārtota apstādīšana saskaņā ar to pašu vīnogulāju audzēšanas sistēmu, neuzlabojot vīnadārzu apsaimniekošanas paņēmienus, ir atļauta attiecībā uz vīnadārziem, kurus Spānija ir identificējusi kā tādus, kurus skāruši 2024. gada oktobra un novembra sevišķi nelabvēlīgie meteoroloģiskie notikumi.

2. Atkāpjoties no Regulas (ES) 2021/2115 59. panta 1. punkta pirmās un otrās daļas, Savienības finansiālā palīdzība šā panta 1. punktā minēto vīnadārzu pārstrukturēšanai nepārsniedz 80 % no to vīnadārzu pārstrukturēšanas faktiskajām izmaksām, kurus Spānija ir identificējusi kā tādus, kurus skāruši 2024. gada oktobra un novembra sevišķi nelabvēlīgie meteoroloģiskie notikumi.

3. Atkāpjoties no Regulas (ES) 2021/2115 59. panta 1. punkta trešās daļas, kompensāciju ražotājiem, kurus skāruši 2024. gada oktobra un novembra sevišķi nelabvēlīgie meteoroloģiskie notikumi, par ieņēmumu zaudējumiem, kas radušies 1. punktā minētās intervences īstenošanas dēļ, var piešķirt tikai finansiālas kompensācijas veidā uz laikposmu, kas nepārsniedz trīs gadus.

3. pants

Pagaidu atkāpe no Deleģētās regulas (ES) 2022/126

Atkāpjoties no Deleģētās regulas (ES) 2022/126 11. panta 10. punkta otrās daļas, Spānija var atļaut tikai aizstāt investīcijas ar identiskiem aktīviem ražotāju organizācijām, ražotāju organizāciju apvienībām vai vīna ražotājiem, kurus Spānija ir identificējusi kā tādus, kurus skāruši 2024. gada oktobra un novembra sevišķi nelabvēlīgie meteoroloģiskie notikumi, ar noteikumu, ka sākotnējo aktīvu zudums ir radies minēto notikumu dēļ.

4. pants

Stāšanās spēkā un piemērošana

Šī regula stājas spēkā dienā, kad to publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro līdz 2026. gada 27. maijam.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2025. gada 26. maijā

Komisijas vārdā –
priekšsēdētāja
Ursula VON DER LEYEN